

بوستان هزار هکتاری، قطب گردشگری ۱۴۰۴ قم

سرمازدگی در
گیاهان

پردیسی به نام
پردیسان

خانه‌ای
به وسعت باغ بهشت

بوستان هزار هکتاری، قطب گردشگری ۱۴۰۴

محمدجواد مختاری
سردبیر

گسترش مناطق تفریحی نظیر بوستان های جنگلی و کوهستانی در عمل توسعه و رونق اقتصاد استانی، منطقه ای و ملی را به همراه دارد و هم اکنون ضرورت طراحی و احداث این فضاها بیش از هر زمان دیگری احساس می شود. از سال ۱۳۳۶ که بزرگترین و باارزشتترین پارک ملی در جنگل گلستان در مساحت بیش از ۱۲۵ هزار هکتار راه اندازی شد، تا به امروز چندین بوستان جنگلی و کوهستانی در کلانشهرها مختلف کشور احداث شده است. کوه سنگی مشهد، پارک کوهستانی یزد، کوه صفا اصفهان، بوستان آبشار تهران، پارک کوهستان کرمانشاه از جمله این بوستان ها هستند. در سالهای اخیر و بنابه دلائلی نظیر رشد جمعیت، افزایش قابل توجه وسایط نقلیه، توسعه شهرها، افزایش سواد و تغییر در فلسفه و برداشت مردم از مفاهیم زندگی، مهاجرت به مراکز شهری و کاهش جمعیت روستائی، از بین رفتن باغات و دگرگونی های حاصله در روابط اجتماعی ضرورت طراحی و احداث بوستان های جنگلی و کوهستانی را دوچندان کرده است. از سویی دیگر اهمیت احداث بوستان های جنگلی و کوهستانی به عنوان ریه های تنفسی شهر در سال های اخیر که آلودگی هوا، و پدیده ریزگردها بسیاری از شهرهای بزرگ را به تعطیلی کشانده دوچندان شده است.

همچنین در صورت اجرای پروژه های گردشگری در این بوستان ها علاوه بر کسب درآمد، اشتغالزایی مناسبی نیز ایجاد خواهد شد. ضمن اینکه ایجاد این بوستان ها عاملی برای برقراری ارتباطات مناسب و همبستگی اجتماعی خواهد بود و فرهنگ شهروندی به ویژه در حوزه حفظ و نگهداری از فضای سبز و محیط زیست را ارتقاء خواهد داد. بر همین اساس احداث بوستان هزار هکتاری جنوب شهر قم که از شرق شهرک قدس آغاز و بلوار آیت الله بروجرودی، کوه مفید، بنیاد، بلوار آیت الله بروجرودی، کوه خضر نبی، خیابان ظهیر را طلی کرده و در نهایت عرصه های جنوب مسجد مقدس جمکران را شامل می شود، به عنوان قطب گردشگری ۱۴۰۴ شهر قم، نیازمند همکاری همه دستگاه های استان و جذب بودجه های ملی خواهد بود.

جلالی رئیس شورای اسلامی شهر قم:

نهادهای مسئول دلایل ایجاد خلل در روند ترخیص تجهیزات پروژه تله سیژ را پیگیری کنند

تفریحی شهرداری اشاره کرد و بانام بردن از پروژه هایی چون باغ پرندگان، شهر بازی، تله سیژ، گفت: در راه اندازی پروژه تله سیژ مشکلاتی پیش آمده بود که رفع شده و روند تکمیل آن در حال انجام است. جلالی اضافه کرد: تجهیزات تله سیژ سال ۹۶ وارد گمرک شد که سال ۹۷ بالغ بر ۷۰ درصد آنها ترخیص شد و عدم ترخیص بدون هیچ دلیل باقی تجهیزات، اتمام آن را با خلل مواجه کرد و باید دستگاه قضایی و مدیران و مسئولان استان پیگیری باشند که چرا یک نهاد باید این طور با سرمایه مردم برخورد کند.

عبدالله جلالی در آئین افتتاح و بهره برداری از مجموعه ورزشی سرلشکر خلبان عباس اکبری، با بیان اینکه یکی از رسالت های مدیریت شهری توسعه فضاهای فرهنگی ورزشی در شهر است، اظهار کرد: احداث مجموعه های ورزشی یکی از ده ها پروژه در دست اقدام در مدیریت شهری قم برای تحقق توسعه و پیشرفت در این شهر است. رئیس شورای اسلامی شهر قم همچنین به پروژه های

آغاز عملیات کاشت واحداث فضای سبز باغ پرندگان قم

این مجموعه شامل قسمت های مختلف از جمله طراحی و ساخت سردرب ورودی، رستوران، سرویس های بهداشتی، برکه آبی و صخره، طراحی و خرید میلمان پارکی و تابلوهای راهنمای مسیر با اعتباری بالغ بر ۳۰۰ میلیارد ریال، ساخت ۱۱ عدد قفس آهنی در ابعاد ۲۰ متر ۲۸ متر و ۸۰ متری با اعتباری بالغ بر ۱۳۵ میلیارد ریال، طراحی و اجرای کاشت محیط فضای سبز با اعتباری بالغ بر ۱۵ میلیارد ریال، طراحی و احداث محیط گلخانه ای به مساحت ۲۰۰۰ متر مربع که با کاشت درختان و گیاهان گرمسیری محلی مناسب برای نگهداری پرندگان گرمسیری و حاره ای می باشد. وی افزود: در این مجموعه ۱۳۶۰۰ متر مربع مساحت زیر توری و مسقف با ارتفاع ۳۰ متر با در نظر گرفتن شرایط زیستی متفاوت پرندگان طراحی و در حال سیر مراحل تکمیلی می باشد. شهردار منطقه ۴ با توجه به پیشرفت فیزیکی ۸۰ درصدی باغ پرندگان اشاره کرد: با توجه به تاکیدات شهردار قم و اقدامات انجام شده ان شاء الله این مجموعه در ماه های آتی به بهره برداری کامل می رسد.

مهدی اصفهانیان مقدم شهردار منطقه ۴ از آغاز عملیات کاشت واحداث فضای سبز باغ پرندگان در مجموعه بوستان هزار هکتاری شهر قم خبر داد. مهندس مهدی اصفهانیان مقدم از آغاز کاشت واحداث فضای سبز باغ پرندگان با هزینه ای بالغ بر ۱۵ میلیارد ریال خبر داد و افزود: مجموعه باغ پرندگان یکی از جاذبه های گردشگری در استان قم می باشد که گردشگران و شهروندان بسیاری را به سمت خود جذب می نماید. وی افزود: این مجموعه بخشی از بوستان هزار هکتاری زائر است و با مساحت ۱۲ هکتار اولین باغ پرندگان در استان قم می باشد که شرایط زندگی پرندگان در زیستگاه های طبیعی در آن پیش بینی و فراهم شده است. شهردار منطقه ۴ در ادامه بیان کرد: این پروژه در بهمن ماه سال ۱۳۹۵ با اعتباری بالغ بر ۴۶ میلیارد ریال آغاز و شروع به کار کرد و در ادامه در جهت تکمیل پروژه ۴۸ میلیارد ریال تامین اعتبار گردید. اصفهانیان مقدم اذعان کرد:

در خواست شهرداری قم برای افزایش سهمیه تخصیص پساب فاضلاب برای آبیاری فضای سبز

معاون خدمات شهری شهرداری قم گفت: امیدواریم که بتوانیم تا اواسط سال آینده از تمام سهمیه ۴٫۵ میلیون مترمکعبی پساب

فاضلاب اختصاص یافته برای شهرداری قم برای آبیاری فضای سبز این شهر استفاده کنیم و درخواست افزایش این سهمیه را داریم. سید امیر سامع با اشاره به وضعیت فضای سبز شهر قم، اظهار کرد: دو هزار و ۵۰۰ هکتار فضای سبز در این شهر داریم و سهمیه ۴٫۵ میلیون مترمکعب پساب فاضلاب برای آبیاری فضای سبز قم را اگر تقسیم، اکنون ظرفیت تصفیه پساب فاضلاب به میزان ۳۰ لیتر در ثانیه را داریم که از این پساب در آبیاری فضای سبز خارج از شهر قم استفاده می کنیم. معاون خدمات شهری شهرداری قم ادامه داد: با اعتباری حدود ۱۲ میلیارد تومان به دنبال افزایش ظرفیت تصفیه پساب فاضلاب در تصفیه خانه شهرداری قم تا ۲۰ لیتر در ثانیه هستیم تا بتوانیم تا اواسط سال آینده از تمام سهمیه ۴٫۵ میلیون مترمکعبی پساب فاضلاب اختصاص یافته برای شهرداری قم برای آبیاری فضای سبز این شهر استفاده کنیم و درخواست افزایش این سهمیه را داریم. سامع افزود: وضعیت رینگ فضای سبز در بزرگراه امام علی (ع) بهتر از گذشته است و فضای سبز در بلوار غدیر تقویت شد.

افزایش نزدیک به ۸ برابری بودجه فضای سبز از سال ۹۴ تا ۹۸

مدیرعامل سازمان پارک ها و فضای سبز شهرداری قم گفت: بودجه فضای سبز شهر در سال ۹۴ بالغ بر ۶۱ میلیارد تومان بوده است

که در سال ۹۸ بودجه اختصاص یافته به کل فضای سبز شهر قم ۲۰۵ میلیارد تومان از بودجه کل شهرداری است. پیام جوادیان بیان اینکه بودجه فضای سبز شهر در سال ۹۴ بالغ بر ۶۱ میلیارد تومان بوده است، گفت: در سال ۹۸ بودجه اختصاص یافته به کل فضای سبز شهر قم ۲۰۵ میلیارد تومان از بودجه کل شهرداری است؛ چرا که شهردار نظر ویژه ای بر توسعه فضای سبز داراند. مدیرعامل سازمان پارک ها و فضای سبز شهرداری قم سرانه هر شهروند قمی از بودجه فضای سبز را ۱۶۲ هزار تومان ذکر کرد و افزود: در سال ۹۸ برای هر شهروند ساکن قم ۱۶۲ هزار تومان در زمینه توسعه و نگهداری فضای سبز هزینه می شود. جوادیان با تاکید بر اینکه در سال های اخیر مدیریت شهری توجه چشم گیری به توسعه فضای سبز متناسب با اقلیم و شرایط آب و خاک قم داشته است، اظهار کرد: به همین خاطر با افزایش متناسب منابع مالی شرایطی در شهر فراهم شده تا شاهد شهری سبز و شاداب برای شهروندان و زائرین کریمه اهل بیت (س) باشیم.

رفع موانع طرح ورودی بوستان ۲۳۰ هکتاری ولایت

است. معاون فنی و اجرایی سازمان پارک ها و فضای سبز شهرداری قم چالش های پیشروی سازمان برای آماده سازی بوستان را تشریح کرد و گفت: یکی از مشکلات بوستان بزرگ ولایت ورودی آن بوده که خوشبختانه موانع ورودی بوستان برطرف شده است. وی عرصه بوستان ولایت را مساحتی بالغ بر ۲۳۰ هکتار اعلام و تصریح کرد: بوستان بزرگ ولایت یکی از بوستان های مهم و تأثیرگذار در افزایش فضای سبز و فضای تفریحی شهر قم بوده که ۳۰ هکتار آن در دو فاز طی سه سال آماده سازی شده است. مهدی نیا همکاری و پیگیری استانداری، معاونت حمل و نقل و ترافیک شهرداری قم و مدیر کل دفتر فنی و امور عمرانی را در رفع موانع ورودی بوستان مهم دانست و خاطر نشان کرد: پس از آماده سازی طرح و برگزاری جلسات با اداره کل راه و شهرسازی و اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای، طرح نهایی و تصویب شد.

معاون فنی و اجرایی سازمان پارک ها و فضای سبز شهرداری قم از رفع موانع طرح ورودی بوستان بزرگ ولایت خبر داد و گفت:

بوستان ولایت با هدف خدمت رسانی و جذب مسافران در حاشیه بزرگراه تهران طراحی و آماده سازی شده است. ابوالفضل مهدی نیا با بیان اهمیت فراهم شدن زیرساخت های مناسب برای جذب گردشگر به شهر قم اظهار داشت: باید برای جذب و ماندگاری زائران و به طبع آن رونق اقتصادی شهر قم زیرساخت های مناسب را ایجاد کنیم. وی به تأثیر بوستان هادر جذب مسافران و زائران برای اقامت طولانی تر در شهر قم اشاره کرد و افزود: بوستان ولایت با هدف خدمت رسانی و جذب مسافران در حاشیه بزرگراه تهران طراحی و آماده سازی شده

از دیگر کلان شهرها

اصفهان

میزان هدرروی آب تا پایان سال به یک چهارم کاهش پیدامی کند
مدیرعامل سازمان پارک ها و فضای سبز شهرداری اصفهان گفت: براساس پایش تماس های مردمی با سامانه ۱۳۷ هدرروی آب عمده ترین مشکل فضای سبز بود که با ترمیم شبکه های آبیاری تا پایان سال، میزان آن از نصف به یک چهارم کاهش پیدامی کند. فروغ مرتضایی نژاد در گفت و گو با خبرنگار ایمن اظهار کرد:

در راستای تحقق هدف مهم مصرف بهینه آب در فضای سبز، بهینه شدن سیستم های آبیاری مناطق در دستور کار قرار گرفته است. وی افزود: برای نگهداری عرصه های فضای سبز قرار داد با پیمانکاران جدید منعقد، جلسات کارشناسی و بازدید میدانی انجام و تمام سیستم های آبیاری تحت فشار شهر کنترل و رفع عیوب احتمالی سیستم هادر مناطق ۱۵ گانه و ناژوان انجام می شود که امسال برای نخستین بار در ۲۰ سال گذشته در این حد اقدام شده است. مدیرعامل سازمان پارک ها و فضای سبز شهرداری اصفهان با بیان اینکه در حال حاضر ۵۰ درصد آبیاری فضای سبز شهر اصفهان به صورت تحت فشار انجام می شود، تصریح کرد: امسال بازنگری اساسی در اسناد مناقصه و شرح خدمات قرار دادهای نگهداری فضای سبز شهر انجام شده است از جمله این که در این قرار دادهای ساختار و رویکرد مدیریت محور مورد توجه قرار گرفته و پیمانکاران فضای سبز را مدیریت می کنند همچنین استفاده از سموم ارگانیک به پیوست قرار دادهای اضافه شده است. مرتضایی نژاد تاکید کرد:

در قرار دادهای جدید سیستم آموزش منابع انسانی مورد توجه قرار گرفته و از این پس قرار نیست پیمانکار نیروی آموزش دیده را جایگزین کند. وی با بیان اینکه از ابتدای آبان ماه سال جاری عرصه های فضای سبز تحویل پیمانکاران شده و موارد مطروحه شهروندان با اداره ۱۳۷ مورد بررسی قرار گرفته است، گفت: بارصدموضوعات تماس های شهروندان نتایج حاصل شد از جمله اینکه ۵۳ درصد مشکلات در ۱۳۷ مربوط به سیستم های آبیاری، ۲۸ درصد باز بودن و الواب فضای سبز و مقدار کمی ناشی از بی توجهی کارگران فضای سبز بوده است، از این رو ترمیم شبکه های آبیاری را مورد توجه قرار دادیم. مدیرعامل سازمان پارک ها و فضای سبز شهرداری

اصفهان خاطر نشان کرد: با ترمیم تمامی شبکه های آبیاری تا پایان سال، میزان هدرروی آب از نصف به یک چهارم کاهش پیدا کند.

حفظ فضای سبز موجود، گام اول در «سال فضای سبز» است

در یکصد و چهل و هفتمین جلسه شورای اسلامی تبریز سوئیا اندیش در حاشیه مراسم پرده برداری از تندیس شهید شیخ محمد خیابانی اظهار داشت: شورای شهر با جدیت تمام در مسیر حفظ و توسعه فضاهای سبز شهری حرکت می کند و نامگذاری سال آینده به عنوان سال فضای سبز تبریز، تاکید بر این مهم است. او در زمینه حمایت های شورای شهر از این برنامه ها تصریح کرد: شورای اسلامی تبریز با اختصاص بودجه ویژه برای حوزه فضای سبز در سال آینده، از اقدامات و طرح های اجرایی سازمان در این زمینه حمایت خواهد کرد. اندیش ادامه داد: نباید فراموش کنیم که تبریز زمانی باغ شهر بوده و اکنون با توسعه فضاهای فیزیکی، چهره شهر خاکستری شده است و این امر نیاز به حفظ و توسعه بیش از پیش فضاهای سبز را می طلبد. نایب رئیس شورای اسلامی شهر تبریز خاطر نشان کرد: جای امیدواری است که طرح های اجرای توسط سازمان مطابق با نیازهای فضای سبز شهرمان است و در راستای تامین این نیازها انجام می گیرد و امیدواریم نتایج و ثمرات آن در سطح شهر موجب شکوفایی و سرسبزی هر چه بیشتر تبریز گردد.

تجهیز پارک های گرگان

رییس سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری گرگان گفت: از ابتدای سال جاری تاکنون طرح های مختلفی برای تجهیز و بهسازی امکانات پارک ها و فضای سبز این شهر انجام شده است. یحیی ستوده نیا با بیان اینکه وجود پارک ها و تجهیزات امکانات آن سهم زیادی در نشاط و شادابی شهروندان دارد، اظهار کرد: از ابتدای امسال طرح های مختلفی برای تکمیل و بهسازی تجهیزات و امکانات رفاهی پارک ها و معابر شهری گرگان انجام شده است و در

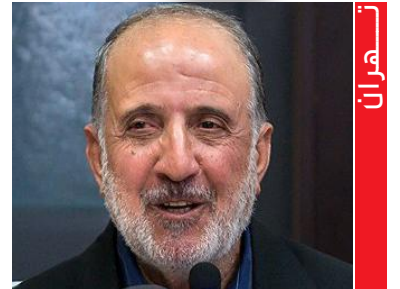
هر ماه اکیپ نظارتی این سازمان برای بررسی وضعیت ایمنی، مناسب سازی و رفع موانع موجود در ورودی ها و مسیرهای پارک های سطح شهر از این محل ها بازدید می کنند. وی با اشاره به اقدامات انجام شده برای مناسب سازی محیط پارک های این شهر خاطر نشان کرد: از ابتدای امسال تاکنون ۱۲ میز غذاخوری و ۱۴ آبخوری ویژه معلولان و جانبازان در پارک های اصلی و محله های گرگان نصب شده است. ستوده نیا با بیان اینکه امکانات ورزشی برای استفاده معلولان و افراد کم توان در پارک گل ها نصب شده است، ابراز امیدواری کرد: امیدواریم زمینه های فراهم شود تا معلولان و جانبازان نیز بتوانند از امکانات رفاهی و تفریحی پارک های شهر استفاده کنند.

وسایل بازی غیر استاندارد از پارک های اردبیل جمع آوری شد

مدیرعامل سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری اردبیل از جمع آوری وسایل بازی فلزی و غیر استاندارد از شهر اردبیل خبر داد. علیرضا دباغ عبداللهی عنوان کرد: تمامی وسایل بازی فلزی و غیر استاندارد از جمله تاب و سرسره ها در پارک های سطح شهر اردبیل جمع آوری و وسایل بازی از جنس «پلی اتیلن پلاستیکی» جایگزین آنها شده است. وی با بیان اینکه طبق دستور دادستانی، اداره کل استاندارد و تاکیدات شهرداری اردبیل مبنی بر رعایت استاندارد در وسایل بازی بوستان های اردبیل، موظف شدیم تجهیزات بازی را ایمن سازی کنیم، افزود: با حذف تجهیزات سرگرمی و بازی غیر استاندارد در سطح پارک ها وسایل مستقر با به روزترین مواد اولیه و ایمن ترین تجهیزات جایگزین شدند. مدیرعامل سیما، منظر و فضای سبز شهرداری اردبیل یادآور شد: تاکنون بیش از ۵۰ عدد از صندلی تاب ها در راستای ارتقای سطح ایمنی و سلامت کودکان و جلوگیری از بروز حوادث احتمالی با جنس صندلی های پلی اتیلن نوسازی شده و تعویض گردیده است. عبداللهی ادامه داد: بهره برداری از تمامی وسایل و تجهیزات بازی در پارک ها و بوستان های اردبیل بدون دریافت تاییدیه از اداره کل استاندارد و تحقیقات صنعتی و دریافت دیگر مجوزهای قانونی لازم مجاز نخواهد بود.

تهران

خرید ۱۱ باغ در دستور کار شهرداری است

علی محمد مختاری در حاشیه صد و هفتاد و پنجمین جلسه شورای شهر تهران با حضور در جمع خبرنگاران اظهار کرد: طبق مصوبه شورای شهر از محل جریمه قطع درختان و اشجار حسابی باز شد و درآمدهای حاصل از آن صرف خرید باغات می شود. به گفته وی باغ عبقری، باغ سبزی منطقه ۱۷ و ۱۱ باغ دیگر نیز در دست اقدام برای خرید است. مختاری درباره آبیاری بوستان یاس فاطمی نیز توضیح داد: مشکلی در این زمینه نداریم، چرا که چند منبع ذخیره داریم و یک دریاچه نیز در قسمت غربی این بوستان واقع شده است. در این بوستان ۳۰ تا ۴۰ تانیه لیتر آب پمپاژ می شود. ضمن اینکه منابع آب شرب بوستان یاس فاطمی در حال تکمیل شدن است. مدیرعامل سازمان بوستان ها و فضای سبز شهرداری تهران در ادامه در خصوص بوستان چیتگر گفت: با بازدید اعضای شورای شهر و دستور مستقیم شهردار و وزیر نیرو، آب این مجموعه هم اکنون وصل شده است. وی اضافه کرد: در زمانی قطعی آب بوستان چیتگر، شهرداری اجازه صدمه دیدن درختان این مجموعه را نمی داد و از محل پساب دریاچه و تانکر مرتب کار آبیاری انجام می شد.

خانه‌ای به وسعت باغ بهشت

گفتگوی نارون با مادر شهیدان حیدریان که فضای سبز ویژه‌ای را در خانه خود پرورش داده است.

خانه‌اش باغ است، سبز تر از آنچه در جوانی آرزو کرده بود، حالا حیاط باصفایش فقط انگار سرگرمی صاحب باغی است که حقیقت گل‌هایش را دیده و می‌خندد و سربه‌سر نوه‌اش می‌گذارد و می‌گوید گل‌هایی که سفارش دادم بیاور. گل‌های موردعلاقه‌اش را که نام می‌برد سرش زبر بود و گل‌های قالی را نگاه می‌کرد و دست‌هایش را به هم می‌مالید. انگار با دست‌هایش غوغای ذهنش را آرام می‌کرد تا انتخاب کند کدام را اول بگوید و کدام را آخر.

معظم رهبری (منظله‌العالی) درباره رشادت برادرانش را نقل می‌کند و می‌گوید: "آن روزی که شهید حیدریان از شهر قم با یک عده‌ی معدودی بلند شد رفت کردستان و در مقابل دشمن جنگید، آن روز ملت ایران در غربت کامل بود؛" می‌گوید: شعار اجدادمان "فائم اعظم خمینی کبیر" بوده و مادرم در همه عملیات‌های جنگ ۲ یا ۳ پسرش حاضر بودند و امروز راوی خندان تاریخچه خانه ما است. خانه‌ای که سادگی و کوچکی‌اش حالا برایم سنگین و بزرگ می‌شود و سر به هر طرف که می‌چرخم عکس شهیدی روی دیوار با کاغذیویاری طلایی گل‌دار نگاهم می‌کند. انگار چند پله کوتاه

پیغمبر (ص) گرفتی به من نگو نرم کردستان نگو خطرناک است و من هم دیگر چیزی نگفتم. ابوالفضل ۱۶ سالگی رفت جبهه و اصغر برایش سرفه‌های شیمیایی سوغاتی جای برادرانش آورد. دوباره گریز زد به باغچه سبز حیاط و عشقش به گل‌ها و سبزه و گفت: از جوانی دوست داشتم باغ داشته باشم، خدا یک‌جور دیگه‌اش را بهم داد و حالا جای خالی‌شان را محمدی و یاس می‌کارم و حیاط و کوچه را سبزی می‌کنم و وقتی با بچه‌ها می‌روم بیرون همه‌اش پای باغچه‌ها و گل‌های خیابان می‌ایستم و کیف می‌کنم، عین اون روزهای فردو شده، همان روزهایی که بچه‌ها بودند و فردو سبز بود و حسابی

جعفر را اول نام برد و گفت: یک‌دانه بود، دیگر مثل او را ندیدم، نماز شبش، قرآن خواندش، اخلاقش. بعد ابوالفضل را نام برد و گفت: بچه‌ام بچه بود، اولین باری که تفنگ دست گرفت قد تفنگ از قد خودش بلندتر بود. خانه سر نبش کوچه که فکر میکردم دیوارهای سبزش پلاک آدرسی است و بهانه آمدنم، برایم بزرگ می‌شود. انگار از خواب کهنه‌ی ساله بیدارم کرده اند، روی مبل قدیمی مثبت کاری شده جا به جا می‌شوم و نگاهم روی صورت مهربان پوشیده در چادری که امروز مادر بزرگ خطاب می‌شود ثابت می‌ماند. می‌خندد. آرام می‌گوید: به خانه شهید حیدریان خوش آمدی. نوه و پسرش نشسته بودند سمت راستش و من سمت چپش نشسته بودم، انگار نگاه کردن به مادر تنها وظیفه‌ای بود که داشتند و همه حواسشان فقط به خنده مادر پیچیده در چادر خالدار بود. وقتی می‌خندد صورتش شبیه گل محمدی می‌شود که گفت عطرش را خیلی دوست دارم چون شبیه اخلاق پیغمبر (ص) نرم است، صورتی صورتی. نگاهی به من انداخت و گفت: انقلاب، تابستان سال ۴۲ به خانه ما آمد. وقتی شوهرم کفن پوشید و از فردو راهی قم شد. انقلاب سال ۵۷ در خانه ما چیز عجیبی نبود. وقتی شوهرم زمستان سال ۴۶ زیر کرسی و کنار من بعد از دو سال حبس قلبش گرفت و تمام کرد نه فقط شوهرم و بچه‌های قد و نیم قدم که بچه‌های تو راهیم را نیز فدای انقلاب دادم. وسط خاطرات جعفر، یادش آمد که کودی سر دیوار چقدر بزرگ شده و همسایه‌ها هم قرار است خانه‌هایشان را گل کاری کنند و گفت: دل خوشی من همین گل‌هاست، بچه‌ها برایم بهار اینجا را گل کاری می‌کنند و نگاهش سمت بچه‌ها گشت و با خنده گفت: زحمتش برای این‌هاست من فقط کیف می‌کنم و پزش را می‌دهم و دوباره از خنده صورتی شد، شبیه همان گل محمدی که خیلی دوست داشت. بچه‌هایش جوان بودند که شهید شدند، انگار جوانی‌شان را داده بودند به مادر، خوش‌اخلاقی‌اش، سرزندگی‌اش، دوستان جوانش همه حکایت از این می‌کرد که وقتی دل‌داده‌هایش را سال‌های ۶۰ در اوج جوانی به خاک سپرده، جوانی‌شان را برای خودش یادگار نگاه داشته است. با نگاهی که دیگر رنگش خاکستری بود گفت: روح‌الله بلد بود جوان تربیت کند، من تربیت نکردم، من فقط هفته‌ای یک روز از فردو می‌آمدم قم تا ببینم جعفر سر درش هست یا نه، بچه‌ها روزها زرگری کار می‌کرد و شب‌ها درس می‌خواند، بچه‌های مرا روح‌الله تربیت کرد و مهر شهادت صفحه آخر شناسنامه جعفر و ابوالفضل و اصغر شد کارنامه اعمال من. خودم خواب دیدم که آقا آمد سمتم و نامه اعمالم را داد دستم و گفت: این نامه اعمال است، جعفر همان روز گفت مادر خوشا به حالت که نامه اعمالم را از دست پسر

ورودی و چند قدمی که در سالن خانه برداشتم تا به بالای سالن برسم برایم هزار قدم شده است و نفسم تنگ می‌شود. خانه‌اش باغ است، باغی انتهایی یکی از کوچه‌های آذر که به کوی شهدا معروف است، باغی سبزتر از آنچه در جوانی آرزو کرده بود، حالا حیاط باصفایش فقط انگار سرگرمی صاحب باغی است که حقیقت گل‌هایش را دیده و می‌خندد و سربه‌سر نوه‌اش می‌گذارد و می‌گوید گل‌هایی که سفارش دادم بیاور... و سر به زیر دست‌هایش را بهم می‌مالد و خیره به گل‌های قالی زیر لب می‌گوید:

**ای غایب از نظر به خدا می‌سپارم
جانم بسوختی و به جان دوست دارم**

آب داشت. وقتی رسیدم در خانه آمدم داخل و فقط دیدم حیاط سایه است و کنار دیوار کوچه پر از برگ، وسط شوخی مادر و دختر به این فکر می‌کردم از زیر سایه خاطر سه شهید باید رد شوم و برگ‌های از دیوار آویزان شده تا روی زمین را رد کنم و بعد کجا بروم؟ خواهر شهیدان حیدریان که سمت چپ من نشسته بود تا روبه روی مادر باشد گفت: مادر همه دوستانش جوان هستند، اخلاقش شبیه گل‌های حیاط لطیف و خندان است و در راه‌پیمایی‌ها بسیجی‌ها ویلچر می‌آوردند و مادر را با خودشان می‌بردند. مادر خودش هنوز در صف اول انقلاب است. آخرین فرزند خانه "رضا حیدریان" حالا حکایت‌جانبازی علی حیدریان را می‌گوید که وارث درد برادر شیمیایی است و هنوز بوی جنگ می‌دهد و برای همه سخنان مقام

پردیسی به نام پردیسان

پردیسی به نام

از سرمی گیرم و با سنگ فرش پارک دوباره پازل چیدن را شروع می کنم. آقانوری گفت: از پنجره اتاقم لحظه به لحظه ساخت و تکمیل بوستان را شاهد بودم و سرعت تکمیل بوستان خیلی عجیب بود و چند سالی است از این

آقانوری در اینستاگرامش پستی گذاشته بود و نوشته بود «پارک خونه ما همیشه تمییزه» نمی دانم آقانوری دیشب کجای پارک نشسته بود اما سرمی گردانم تا مسئول پارک را پیدا کنم و من هم تشکر کنم از این همه تمیزی، آخه پارک خانه ما واقعا تمیز است. بوستان «نخبگان» بلوار مسلم قلی پور یکی از ۲۸ بوستانی است که در چند سال اخیر در منطقه پردیسان یا منطقه ۸ ساخته شده و زیبایی آن منظره این خیابان را متحول کرده است، سرانه فضای سبز منطقه ۸ امروز به حدود ۲۰ متر مربع به ازای هر نفر رسیده است. ابوالفضل مستقیمی شهردار منطقه ۸ می گوید: سرانه استاندارد و جهانی فضای سبز ۲۵ متر مربع است که منطقه ۸ به این عدد خیلی نزدیک شده و باید تعداد بوستان ها از ۲۸ به ۴۵ برسد. یکی از رهگذران در جواب سؤال که می پرسم از فضای بوستان راضی هستید؟ می گوید: فضای بوستان عالی است. اما دوستش که در کنارش ایستاده و لبخند شیطنت آمیزی دارد می گوید: به جز اسمش، «نسیم» خیلی بهتر بود، «نخبگان» آدم را یاد دبیرستان تیزهوشان می اندازد و هر دو بلند می خندند، در جوابشان بالبخند می گویم: مسئولان به دلیل تشابه اسمی با یک بوستان دیگر، مجبور به تعویض نام این بوستان شده اند. راه می اقمم تا ۲ و نیم هکتار پارک را قدم بزدم شاید مسئول پارک را ببینم. ساعت حدود ۵ و ۵ دقیقه است و لامپهای بوستان همه روشن شده و لامپ های رنگی حوض ها بیشتر خودنمایی می کند. پارک واقعا تمیز است و روشن. به نیمکت های سبزرنگ دست می کشم و به سطل های زرد رنگ پوشیده شده با کیسه های نازک سبز سرک می کشم. شیطنتم گل کرده و دنبال مثال نقضی می گردم و بین بوته های گل های رز هفت رنگ و سفید کاشته شده در باغچه های طولی پارک راهم نگاه می کنم، یاد تیزر تبلیغاتی مایع ظرف شویی و عمه خانم می افتم که لکه های ظرف های شسته را چک می کرد. صبح که با آقانوری تلفنی درباره بوستان صحبت می کردم می گفت: مسئول پارک جوان بوده و سنش شاید کمی بیشتر از ۳۰ سال باشد اما مسئولیت پذیریش باعث شده سال ها ساکنان این منطقه از فضایی تمیز و پاک لذت ببرند. دقتش حواس مرا هم جمع می کند. همه جا دنبال زباله می گردم. خیابان های اطراف پارک نیز بیش از توقع من تمیز است و در جوی های اطراف خیابان هیچ زباله ای دیده نمی شود. آقانوری صبح می گفت: در این چند سالی که ما اینجا ساکن هستیم هیچ وقت زباله ای در خیابان یا پارک ندیده ام. دلم می خواهد مسئول پارک را ببینم، شاید باید تا ساعت منظم خاموشی فواره ها منتظر بمانم. شاید آن وقت موقع خوبی برای ملاقاتی چند دقیقه ای باشد. محمد جواد مختاری مدیر روابط عمومی سازمان پارک ها و فضای سبز شهرداری قم می گوید: پارکبان متولد سال ۶۳ است و اسمش محمدعلی نجفی است و قرار است به خاطر مسئولیت پذیریش تجلیل شود. به سمت دیگر پارک حرکت می کنم، هندزفری را دوباره در گوشم می گذارم و می رسم به این بیت و هم خوانیم را

«پردیسان» با بوستان های سبزش حالا «پردیسان» شده و ۲۰ متر مربع سرانه فضای سبز و ۲۸ بوستان مهر تأیید آن است. گاهی وقت ها چشم هایم رامی بندم و تلاش می کنم روزهایی را به خاطر بیاورم که اینجایک پهنه بی انتها بود و طوری از کنارش رد می شدم که چادرم را خاکی نکنم، امانی شود. انگار همیشه همین قدر پر نور بوده است. پایم را منظم روی سنگ فرش های طرح دار می گذارم و در ذهنم با شکل های نامنظم آن پازل می چینم و سنگ ها را جابه جا می کنم، هندزفری را در گوشم جا میدهم. صدای آبی که به آرامی از فواره فرو می ریزد نزدیک تر شده و در بین صدای «علیرضا قربانی»، چشم هایم را از سنگ فرش جدا می کند. فواره های در یک ردیف دور حوض زیر نورهای که در یک بازه منظم رنگ عوض می کنند و خنکای نسیم و امی داردم روی نخستین نیمکت سبزرنگ حاشیه مسیر پیاده رو بنشینم. درخت هایی که انگار همیشه باران خورده هستند کنار گل های فصلی بین این همه نور و چراغ سر خط شعر از ذهنم دور می کند و محو بازی نورهای رنگی رنگی حوض وسط پارک می شوم، سبز، آبی، صورتی، بنفش، قرمز، نیلی، سبز، آبی..... رهگذران عبور می کنند، خانواده ای با سبدهای بزرگ و زیراندازی که روی دست مرد جوان تر تاشده است می خندند و دنبال جای خالی برای پهن کردن زیرانداز می گردند و سر این که کجا بهتر است و کجا روشن تر است با هم شوخی می کنند، سبب بزرگ تر دست دختر جوان است و فلاکس چایی را مرد مسن تر می آورد و تابش می دهد. چند پسر بچه آن طرف تر زیر درختان دور هم جمع شده اند و امکانات دو چرخه هایشان را به رخ هم می کشند. چند بار فواره های دور حوض رامی شمارم و وسط شمارش کسی از جلویم رد می شود و یادم می رود تا کجا شمرده ام. امشب انگار بوستان برایم جذاب تر است. دیشب مجبوره

منظره لذت می بریم. از اینجا خانه ما پیدا نیست اما می شود فهمید چه حس خوبی است که در سکوت نیمه شب از پشت پرده همه چیز سبز باشد، عطر گل های رز فضا را پر کند، صدای باد از بین درختان اقا قیاشنید شود و یا باران را تماشا کرد. دور تادور حوض بعدی پارک هم فواره ها روشن هستند و نورهای یکی در میان قرمز و بنفش می شود. دختر ۶ ساله ای که موهای دم اسبی اش

از زیر کلاه آبی با منگوله ای بزرگی که سرش کرده پیدا است، پلیور نیلی با شلوار جین پوشیده و با اسکوتر صورتی اش دور حوض چرخ میزند. خنکای نسیم ساعت های پایانی ۵ آذر که از روی حوض و آب فواره ها می گذرد صورتم را خنک می کند و دست هایم را در جیب لباسم فرو می کنم. «پردیسان» با بوستان های سبزش حالا «پردیسان» است.

پارک کوهستانی هزار هکتاری قم

هزار هکتار یعنی از شهر ک قدس و میدان مفید و بلوار شهید آوینی تا مقام خضر نبی (ع) و کوه دوبرادران تمامی رسد به بالادست مسجد جمکران و بخشی از شهر ک قدس که قرار است به بزرگ ترین بوستان کوهستانی قم تبدیل شده و مامن شهروندان قم باشد. قصه ای که از باغ موزه دفاع مقدس و انقلاب اسلامی شروع شده و تا بوستان ظهور ادامه دارد و همیشه در صد پیشرفتش یکی از سوالات خبرنگاران در نشست های خبری بوده است. اما یکی بود یکی نبود این قصه از سال ۸۴ با واگذاری زمین به صورت جزیره ای از طرف مسکن و شهر سازی به شهرداری قم آغاز شد.

شهر دار قم:

بوستان هزار هکتاری قم مجموعه ای بی نظیر در کشور و از مهم ترین پروژه های شهر قم است که خدمات مناسبی در این بوستان از جمله باغ پرندگان، تله سیژ، تله کابین، باغ گیاه شناسی و غیره پیش بینی شده است که امیدواریم تا سال ۱۴۰۰ بخشی از این پروژه مهم و فرا ملی به بهره برداری رسیده و در اختیار شهروندان قرار بگیرد.

عرصه ها کاشت انجام شده است و تمام بوستان هزار هکتاری امروز به یکی از دغدغه های مدیران شهری و مردم تبدیل شده است. بوستانی که می تواند علاوه بر افزایش چشم گیر سرانه فضای سبز قسمتی از کمبود های تفریحی شهر قم را نیز مرتفع کند.

پیام جوادیان مدیر عامل سازمان پارک ها و فضای سبز شهرداری قم نیز با بیان اهمیت اجرای این پروژه و ایجاد جاذبه های گردشگری می گوید: در آذر ماه ۹۷ بود که احداث این بوستان ملی در شورای اسلامی شهر قم تصویب شد و از ابتدای این پروژه تا کنون بیش از ۵۷ میلیارد تومان اعتبار برای این طرح اختصاص پیدا کرده و بهره برداری از این بوستان به مبحث گردشگری شهری و مباحث توریستی کمک شایانی خواهد کرد.

عبدالله جلالی رئیس شورای اسلامی شهر قم نیز از حمایت تمام قد شورای شهر قم از این پروژه خبر می دهد و می گوید: تراکم بالای جمعیتی در بوستان علوی و غدیر نشان دهنده کافی نبوده فضای سبز شهر در قم بوده که با تکمیل بوستان هزار هکتاری این کمبود جبران خواهد شد. شورای اسلامی شهر قم ردیف بودجه ای ویژه ای را برای تکمیل و بهره برداری رسیدن سریع بوستان هزار هکتاری در سال ۹۹ در نظر گرفته است.

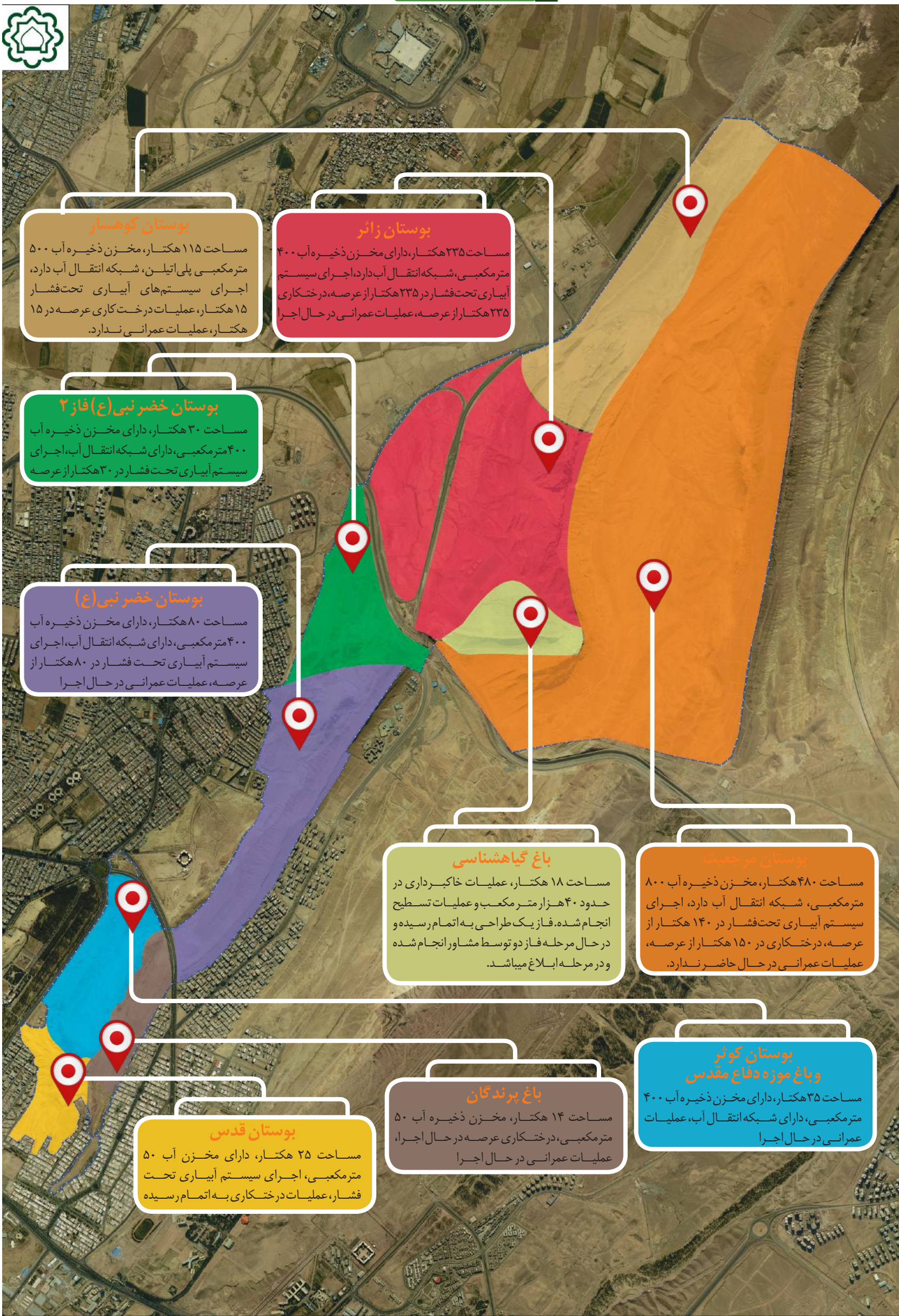
با وجود همه اینها از نکات قابل توجه در روند احداث این پروژه مهم، همکاری همه ارگان ها، نهادها و دستگاه های استان است در اجرای آن است. همکاری و هماهنگی که تا حدودی شکل گرفته اما نیاز به یک عزم استانی و ملی دارد تا با سرعت هر چه تمام تر آماده بهره برداری شهروندان و زائرین شهر کریمه اهل بیت (س) و مسجد مقدس جمکران باشد.

سید امیر سامع معاون خدمات شهری شهرداری قم با اشاره به اهمیت جذب توریسم در شهر قم و افزایش مدت اقامت مسافران و تأثیر مراکز تفریحی در این امر می گوید: در سال ۹۶ با توجه به سیاست های مدیریت شهری قم مبنی بر گسترش جاذبه های گردشگری و توپوگرافی ویژه منطقه و با دستور شهرداری قم مبنی بر تشکیل شورایی به نام شورای عالی بوستان هزار هکتاری، روند توسعه و احداث این بوستان شکل تازه ای به خود گرفت. اعضای شورا که تشکیل شده از شهرداری قم، قائم مقام و معاونین شهرداری، مدیر عامل سازمان پارک ها و فضای سبز و شهردار منطقه ۴ تصمیم گرفتند قسمت جنوب شرقی شهر قم را به کوهستان پارکی ملی و فرامنطقه ای با کاربری های تفریحی، گردشگری، علمی و مذهبی تبدیل کرده و قم را نیز در لیست شهر های دارای کوهستان پارک وارد کنند و ایجاد مراکز تفریحی در سال های آینده این بوستان را به قطب گردشگری شهر قم تبدیل خواهد کرد.

اما این مراکز تفریحی که معاون خدمات شهری شهرداری قم در مورد آنها سخن می گوید چه مراکزی هستند؟ پاسخ این سوال را شهرداری قم در برنامه گفت و گوی خبری سیمای قم می دهد. سید مرتضی سقاییان نژاد در باره اهمیت احداث بوستان هزار هکتاری می گوید: بوستان هزار هکتاری قم مجموعه ای بی نظیر در کشور و از مهم ترین پروژه های شهر قم است که خدمات مناسبی در این بوستان از جمله باغ پرندگان، تله سیژ، تله کابین، باغ گیاه شناسی و غیره پیش بینی شده است که امیدواریم تا سال ۱۴۰۰ بخشی از این پروژه مهم و فرا ملی به بهره برداری رسیده و در اختیار شهروندان قرار بگیرد.

سید مهدی هاشمی مدیر پروژه بوستان هزار هکتاری با ابراز رضایت از پیشرفت پروژه می گوید: در مجموعه بوستان هزار هکتاری طبق طراحی، در حدود ۲۵ درصد از عرصه ها در حال اجرای عملیات عمرانی هستیم و در بیش از ۸۰ درصد از

مدیر عامل سازمان پارک ها و فضای سبز شهرداری قم: از ابتدای این پروژه تا کنون بیش از ۵۷ میلیارد تومان اعتبار برای این طرح اختصاص پیدا کرده و بهره برداری از این بوستان به مبحث گردشگری شهری و مباحث توریستی کمک شایانی خواهد کرد.

بوستان گوهسار

مساحت ۱۱۵ هکتار، مخزن ذخیره آب ۵۰۰ مترمکعبی پلی اتیلن، شبکه انتقال آب دارد، اجرای سیستم های آبیاری تحت فشار ۱۵ هکتار، عملیات درخت کاری عرصه در ۱۵ هکتار، عملیات عمرانی ندارد.

بوستان زائر

مساحت ۲۳۵ هکتار، دارای مخزن ذخیره آب ۴۰۰ مترمکعبی، شبکه انتقال آب دارد، اجرای سیستم آبیاری تحت فشار در ۲۳۵ هکتار از عرصه، درختکاری ۲۳۵ هکتار از عرصه، عملیات عمرانی در حال اجرا

بوستان خضرنبی (ع) فاز ۲

مساحت ۳۰ هکتار، دارای مخزن ذخیره آب ۴۰۰ مترمکعبی، دارای شبکه انتقال آب، اجرای سیستم آبیاری تحت فشار در ۳۰ هکتار از عرصه

بوستان خضرنبی (ع)

مساحت ۸۰ هکتار، دارای مخزن ذخیره آب ۴۰۰ مترمکعبی، دارای شبکه انتقال آب، اجرای سیستم آبیاری تحت فشار در ۸۰ هکتار از عرصه، عملیات عمرانی در حال اجرا

باغ گیاهشناسی

مساحت ۱۸ هکتار، عملیات خاکبرداری در حدود ۴۰ هزار مترمکعب و عملیات تسطیح انجام شده. فاز یک طراحی به اتمام رسیده و در حال مرحله فاز دو توسط مشاور انجام شده و در مرحله ابلاغ میباشد.

بوستان مرجعیت

مساحت ۴۸۰ هکتار، مخزن ذخیره آب ۸۰۰ مترمکعبی، شبکه انتقال آب دارد، اجرای سیستم آبیاری تحت فشار در ۱۴۰ هکتار از عرصه، درختکاری در ۱۵۰ هکتار از عرصه، عملیات عمرانی در حال حاضر ندارد.

بوستان کوثر و باغ موزه دفاع مقدس

مساحت ۳۵ هکتار، دارای مخزن ذخیره آب ۴۰۰ مترمکعبی، دارای شبکه انتقال آب، عملیات عمرانی در حال اجرا

باغ پرندگان

مساحت ۱۴ هکتار، مخزن ذخیره آب ۵۰ مترمکعبی، درختکاری عرصه در حال اجرا، عملیات عمرانی در حال اجرا

بوستان قدس

مساحت ۲۵ هکتار، دارای مخزن آب ۵۰ مترمکعبی، اجرای سیستم آبیاری تحت فشار، عملیات درختکاری به اتمام رسیده

بوستان هزار هکتاری نشان از مدیریت مطلوب در توسعه فضای سبز است

احمد امیرآبادی، نماینده مردم قم در مجلس شورای اسلامی فضای سبز امروز به عنوان یکی از نیازهای جوامع بشری در دنیا مطرح است، متأسفانه وابستگی که در قدیم بین انسان و طبیعت وجود داشته از بین رفته و باید برای ایجاد سلامت روان و حفظ محیط زیست این ارتباط بین طبیعت و انسان دوباره احیا شود. قم شهری با قدمت هزار ساله است که امروز از یک باغ شهر به یک شهر مملو از ساختمان تبدیل شده، باغ‌هایی که به علت بی توجهی به موسسه، مدرسه، پاساژ و بازار تبدیل شده و باید به شهر قم بازگردانده شود و این یک وظیفه ملی در قبال شهروندان و آیندگان است. شهرداری قم با توجه به اهمیت و ضرورت بازگرداندن فضای سبز از دست رفته در شهر قم اقداماتی را آغاز کرده که می‌توانیم با توجه به رسیدن به سرانه ۲۰ مترمربع برای هر نفر، آن را مثبت ارزیابی کنیم. بوستان هزار هکتاری نشان از مدیریت مطلوب سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری قم در توسعه فضای سبز داشته و ایجاد کاربره‌هایی تفریحی در این بوستان تأثیر بسیاری در جذب و افزایش ماندگاری توریسم در استان قم دارد.

بوستان هزار هکتاری قم؛ مجموعه‌ای بی نظیر در کشور

سیدمرتضی سقائیان نژاد، شهردار قم

بوستان هزار هکتاری قم مجموعه‌ای بی نظیر در کشور است. این بوستان در منطقه چهارم و پنج شهرداری قرار دارد. این بوستان زنجیره‌ای از مکان‌های فرهنگی و تفریحی شامل باغ پرندگان، باغ گیاه‌شناسی، باغ موزه دفاع مقدس و بوستان‌های مختلف است. این بوستان از شهر ک قدس تا محدوده مسجد مقدس جمکران را در بر می‌گیرد و بخشی از این زنجیره، از جمله بوستان زائر و بوستان ظهور در گذشته به بهره‌برداری رسیده و بخش‌های دیگر در حال تکمیل است. توجه ویژه به افزایش سرانه فضای سبز قم در اولویت برنامه‌های شهرداری است به طوری

که در دو سال گذشته ۴۰۰ هکتار به فضای سبز استان اضافه شده و هم‌اکنون ۳۲۰ پارک شهری در قم وجود دارد. احداث بوستان یک هزار هکتاری را از مهم‌ترین پروژه‌های شهرداری قم استوار خدمات مناسبی در این بوستان از جمله باغ پرندگان، تله‌سیژ، تله کابین، باغ گیاه‌شناسی و غیره پیش‌بینی شده است که امیدواریم تا سال ۱۴۰۰ به بهره‌برداری برسد.

حمایت شورای اسلامی شهر قم در بهره‌برداری از بوستان هزار هکتاری قم

عبدالله جلالی، رئیس شورای شهر قم

بوستان ۱۰۰۰ هکتاری به عنوان یکی از پروژه‌های بزرگ و مهم سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری قم از میدان مفید آغاز شده و تا کوه دوبرادران و به سمت جمکران ادامه دارد و با توجه به توپوگرافی و بکر بودن منطقه شهرداری تصمیم به احداث بوستان در این منطقه گرفته و تغییر قابل توجهی را در افزایش سرانه فضای سبز شهر قم ایجاد می‌کند. شورای اسلامی شهر قم ردیف بودجه‌ای ویژه‌ای را برای تکمیل و بهره‌برداری رسیدن سریع بوستان هزار هکتاری در سال ۹۹ در نظر گرفته است. تراکم بالای جمعیتی در بوستان علوی و غدیر نشان دهنده کافی نبوده فضای سبز شهر در قم بوده که با تکمیل بوستان هزار هکتاری این کمبود جبران می‌شود. مردم هنوز در ختکاری‌های انجام شده در بوستان رانندیده‌اند و باید فرصتی برای بازدید عموم مردم از اقدامات انجام شده فراهم شود. در بوستان هزار هکتاری به عنوان یک بوستان جامع به موضوعات تفریحی نیز توجه شده است که به زودی به آن پرداخته می‌شود.

بوستان هزار هکتاری عامل رونق اقتصادی قم خواهد شد

سیدمرتضی سقائیان نژاد، رئیس کمیسیون خدمات شهری امور زائرین شورای اسلامی شهر قم

احداث بوستان هزار هکتاری علاوه بر افزایش سرانه فضای سبز در شهر قم می‌تواند در افزایش زمان ماندگاری مسافر در قم تأثیر بسیار زیادی داشته باشد. رشد قابل توجه سرانه فضای سبز شهر قم نشانه عملکرد خوب و مسئولیت‌پذیری مدیران شهرداری و شورای شهر قم است. شهر قم هنوز توانسته همه پتانسیل‌های خود را بالفعل کرده و حوزه گردشگری نیز یکی از این حوزه‌ها است. افزایش سرانه فضای سبز و مکان‌های تفریحی را عامل مؤثری در جذب توریسم و رونق در بخش گردشگری شهر قم است. اجرای پروژه هزار هکتاری یکی از اقدامات بزرگ شهرداری در جذب و افزایش ماندگاری توریسم بود که تأثیر بسیار زیادی نیز در افزایش سرانه فضای سبز شهر قم دارد. کاربری‌های تعریف شده در بوستان هزار هکتاری مانند موزه آثار دفاع مقدس، باغ پرندگان و تله‌سیژ از نکات مثبت این مجموعه بوده و امیدواریم به زودی مردم از این خدمت بهره‌مند شوند.

تأثیر مثبت احداث فضاهای تفریحی در سلامت روانی و اجتماعی شهر

حسن بختیاری، نائب رئیس شورای شهر قم

حسن بختیاری در گفت‌وگو با خبرنگار نارون، به اجرای طرحی در قالب بازآفرینی محله‌ای اشاره کرد و اظهار داشت: طرحی برای جذب و ماندگاری توریست مذهبی در شهر مدنظر است که در این طرح زائران و مسافرانی که به قم سفر می‌کنند، می‌توانند از مسیر گذر خان‌وار گذشته و از مکان‌های قدیمی بازدید کنند. عضو هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی افزود: در ادامه طرح مسافران و زائران می‌توانند از مسیر امامزاده شاه حمزه (ع) در مجاورت میدان کهنه، آب‌انبارهای قدیمی این منطقه و در نهایت از چهل اختران بازدید کنند.

وی با بیان اینکه این مسیر به عنوان یک مسیر بازآفرین محله‌ای پیش‌بینی شده است خاطر نشان کرد: علاوه بر اقدامات صورت گرفته منطقه یک نیازمند پارک‌ها و بوستان‌هایی است که در گام اول کار در مجموعه‌ای که هم‌اکنون پشت مسجد چهار مردان قرار دارد، به وسعت ۵ هزار متر توسط شهرداری آغاز شده است. توسعه فضای سبز با کاربری‌های فرهنگی، اجتماعی و تفریحی در افزایش سلامت عمومی نقش مهمی دارد و در طراحی بوستان هزار هکتاری به این موضوع توجه ویژه‌ای شده است. با توجه به از بین رفتن باغات سطح شهر و اقلیم گرم و خشک قم توسعه فضای سبز به یک امر مهم و لازم در شهر تبدیل شده و شورای شهر قم با افزایش ۴ برابری بودجه آن در سال‌های اخیر به آن توجه ویژه‌ای داشته است. اقدامات شهرداری و سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری قم در توسعه فضای سبز شهری و جنگلی یکی از بخش‌های موفق در عملکرد چند سال‌های اخیر شهرداری بوده به طوری که امروز سرانه فضای سبز قم در حد استانداردهای مطلوب قرار دارد. احداث بوستان هزار هکتاری فرصت مناسبی برای جذب سرمایه‌گذار برای توسعه اقتصادی در شهر قم بوده که این امر قابل توجه است.

لزوم همکاری همه ارگانها برای استفاده از پساب در آبیاری بوستان های سطح شهر

سید زاموسی مشکینی، مدیر کل حفاظت محیط زیست استان قم عملکرد شهرداری در سالهای گذشته و رساندن سرانه فضای سبز شهر قم به استاندارد مثبت و قابل تقدیر است. احداث بوستانهایی مانند بوستان هزار هکتاری تأثیر بسیاری در کنترل و تولید گردوغبار در شهر داشته و عامل مهمی در تلطیف هوا خواهد بود. مهم ترین کارکرد بوستانها افزایش نشاط اجتماعی و رضایتمندی مسافران و شهروندان از منظر شهری است. نکته مهم در احداث این بوستانها کاشت گونه های سازگار با اقلیم مرکز ایران بوده و باید از نوع کم آب باشند. باید برای استفاده از پساب در آبیاری بوستانها و جنگلهای بانگاه کلان برنامه ریزی کرده و همه ارگانهای مربوط همکاری لازم را در این حوزه با شهرداری داشته باشند. با توجه به پروژه احداث باغ پرندگان که در بخشی از این بوستان قرار گرفته است باز دیدهای لازم از طرف اداره کل حفاظت محیط زیست انجام شده و الزامات لازم برای کسب پروانه های پزشکی و دام پزشکی برای نگهداری پرندگان ابلاغ شده است.

کنترل کانون های گردوغبار با احداث بوستان ۱۰۰۰ هکتاری

سید محمد تقی سجادی، مدیر کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان قم

اقدامات سازمان پارک ها و فضای سبز شهرداری قم در چند سال اخیر در توسعه فضای سبز قابل توجه و قابل تقدیر است. توسعه فضاهای سبز شهری مانند احداث بوستان هزار هکتاری در کنترل کانون های تولید گردوغبار و تلطیف هوا در نهایت افزایش رطوبت در شهر تأثیر بسزایی دارد. احداث پارکهای جنگلی در حاشیه شهرها به خصوص کانون های تولید گردوغبار چسبیده به محدوده شهری می تواند در کنترل نقاط بحرانی تولید گردوغبار تأثیر گذار باشد. انجام فعالیت های آبخیزداری یکی از مواردی است که در این بوستان باید مورد توجه قرارگیری تا علاوه بر تأمین آب و رطوبت مورد نیاز بوستان، از خسارتهای ناشی از سیل و تخریب زمین جلوگیری شود. ارتباط مستمر کارشناسان منابع طبیعی و سازمان پارکها و فضای سبز همچون گذشته می تواند تأثیر بیشتری در توسعه مطلوب فضای سبز داشته باشد.

بوستان هزار هکتاری فرصتی برای نزدیکی نسل های مختلف

حسن مالکی نژاد رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر قم

قم به عنوان یکی از مهم ترین قطب های مذهبی نیازمند برنامه ریزی برای ارتقاء امکانات شهروندی و در نتیجه جذب توریسم است. شهر قم امروز به مرز استاندارد سرانه فضای سبز رسیده. احداث بوستان هزار هکتاری با ایجاد کاربری های مختلف در آن یکی از پروژه های لازم برای شهر قم بوده که می تواند علاوه بر افزایش سرانه فضای سبز یکی از جاذبه های توریستی شهر قم نیز به حساب بیاید. گام نخست در طراحی این بوستان شناخت جامعه هدف آن و طراحی و مشخص کردن کاربری هایی با تأمین خواسته های این جامعه هدف بوده است. شناخت نیازهای جوانان و تأمین خواسته های آن به عنوان یک دغدغه اصلی شهرداری در این بوستان دیده شده است. بوستان هزار هکتاری فضایی مناسب برای نزدیک کردن نسل های مختلف است. باید به بوستان هزار هکتاری به عنوان فرصتی برای جمع کردن همه اقشار جامعه نگاه کرد و نباید هیچ یک از طیف های جامعه در این بوستان نادیده گرفته شود.

لزوم توجه ملی در توسعه بوستان هزار هکتاری

روح الله امراللهی رئیس کمیسیون عمران و حمل و نقل شورای اسلامی شهر قم

شهر قم به عنوان یکی از شهرهای مذهبی مطرح جهان نیازمند توجه ای ملی در توسعه است. ورود ۲۰ میلیون زائر ظرفیتی است که باید از آن در جهت تحولات اقتصادی بیشترین بهره رابد. بستن رودخانه قمرود و کوهستان هزار هکتاری قم دو ظرفیت طبیعی شهر بوده و باید از این دو ظرفیت طبیعی در جذب توریسم و افزایش ماندگاری مسافر و توسعه اقتصادی شهر استفاده کنیم. کاشت گونه های مختلف گیاهی سازگار می تواند تأثیر بسیار زیادی در کیفیت اقلیم قم داشته باشد و سرانه فضای سبز شهر را نیز بهبود بخشد. ایجاد کاربری های تفریحی و توجه به اشتغال زایی و جذب توریسم یکی دیگر از مسائلی است که در طراحی بوستان هزار هکتاری مورد توجه بوده است. عملکرد سازمان پارک ها و فضای سبز شهرداری قم در بوستان هزار هکتاری و توسعه فضای سبز شهر قم قابل توجه و مثبت است و شورای اسلامی شهر قم با حمایت کامل از این بوستان به صورت جدی پیگیر تمام آن خواهد بود.

بوستان هزار هکتاری در انتظار مردم قم

حسن طلائی عضو هیئت رئیسه شورای شهر قم

طرح بوستان ۱۰۰۰ هکتاری پرديسان از مهم ترین طرح های شهرداری و شورای شهر برای توسعه و افزایش ملموس سرانه های سبز قم است. این بوستان از محدوده مسجد مقدس جمکران تا شهرک پردیسان ادامه خواهد داشت که در مجموع بیش از ۱۰۰۰ هکتار مساحت دارد. این بوستان به پارک هزار هکتاری پردیسان معروف بوده از اراضی دولتی محسوب می شود که برای احداث کمربند سبز به شهرداری قم واگذار شده است. شرط واگذاری این اراضی به شهرداری برای احداث کمربند سبز تصویب در شورای شهر قم بوده که خوشبختانه این طرح به تصویب شورای اسلامی شهر رسیده است. در صورتی که این پروژه به صورت کامل اجرا شود و تمام لکه های در نظر گرفته در آن صورت کامل عملیاتی شود به یک طرح ویژه و نمونه در فضای سبز و افزایش سرانه های این بخش در شهر قم خواهد بود.

اختصاص ۵۷ میلیارد تومان اعتبار برای احداث بوستان هزار هکتاری

پیام جوادیان، مدیر عامل سازمان پارک ها و فضای سبز شهرداری قم

پروژه بوستان هزار هکتاری از سال ۹۵ به پیشنهاد سازمان پارک ها و فضای سبز در دستور کار شهرداری قرار گرفته و یک شورای عالی نیز برای آن تشکیل شده است. این طرح از میدان مفید آغاز و تا بوستان کوهسار و خیابان ظهور و پشت کوه دوبرادران امتداد خواهد داشت. در سه سال گذشته ۵۷ میلیارد تومان اعتبار برای این طرح اختصاص پیدا کرده است. لکه های بوستان کوثر این طرح ۷۵ درصد، باغ پرندگان ۸۰ درصد، بوستان خضر ۴۰ درصد، بوستان شهدای گمنام ۹۵ درصد و بوستان زائرین ۲۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد. بوستان ۱۰۰۰ هکتاری قم در ۴ سال آینده به صورت کامل تکمیل و به بهره برداری خواهد رسید و تاکنون در ۸۰۰ هکتار از این بوستان کاشت درخت انجام گرفته است. بهره برداری از این بوستان به محث گردشگری شهری و مباحث توریستی کمک شایانی می کند.

سرمازدگی در گیاهان

هر ساله با شروع فصل سرما و افت ناگهانی و شدید دما، احتمال خسارات سرمازدگی و یخبندان در گیاهان داخل منازل و حیاط آنها از مشکلات و چالش های پیش روی شهروندان می باشد که در صورت عدم شناخت کافی از راهکارهای کنترل و پیشگیری به موقع می تواند در مدت زمان کوتاهی خسارات زیادی را به گل و گیاهان وارد کند. در واقع سرمازدگی و یخبندان دو مقوله جدا از یکدیگر می باشد اما هر یک از آنها جزء تنش های محیطی محسوب می شوند. تنش یا استرس در گیاهان برابر است با تحریکاتی که منجر به برهم خوردن تعادل زیستی گیاه می شود.

علامت خسارت:

دراثر سرمازدگی برگ ها آب سوخته شده، تغییر رنگ به سمت قهوه ای تا سیاه رنگ ایجاد می شود. در برخی از گونه ها سیاه شدگی لکه ای باعث ریزش برگ ها می شود.

راهکارها:

- ۱- محل گیاه خود را تغییر دهید تا در ساعات ۱۰ تا ۱۴ گیاهان شما آفتاب گیری کنند.
- ۲- استفاده از کودهای حاوی پتاسیم بالا (فاقد ازت) و همچنین کود اسید آمینه در دفعات دو تا سه نوبت قبل از شروع فصل سرما و یخبندان
- ۳- استفاده از محلول های شیمیایی ضد یخ گیاهی

- ۴- آبیاری گیاهان فضای باز را به ساعات انتهایی روز موکول نکنید.

- ۵- استفاده از مالچ چوبی تیره یا خاک چوب تیره رنگ در سطح خاک باعث کنترل یخبندان خاک و خسارت به ریشه می گردد.

- ۶- ایجاد فضای گلخانه ای برای برخی از گیاهان حساس به سرما

- ۷- استفاده از لامپ های گرمایشی در داخل محفظه های گلخانه ای مورد استفاده

- ۸- باندینگ تنه درختان جوان با گونی نخی کفنی و یا پارچه های ضخیم جهت جلوگیری از تنش سرمازدگی

سید سعید علامه موسوی
مسئول کلینیک فنی سازمان پارک ها و فضای سبز

گیاهان فضای باز و یا پشت پنجره ای

در این شرایط می تواند دچار خسارت شود. اما باید دانست که گیاهان نیز مکانیزم مقاومت دارند. گیاه برای کنترل این شرایط در زمستان شروع به تولید اسید آمینه و پروتئین هایی در بافت خود کرده که نقش ضد یخ در اتومبیل ها را دارد. بهترین عناصری که در این زمینه به گیاه شما کمک خواهد کرد، عنصر پتاسیم و اسید آمینه می باشد. به طور کلی در اثر کاهش دما و نوع خسارت به گیاه وارد می شود که متفاوت از یکدیگر می باشد.

۱- تنش سرما ۲- تنش یخبندان

الف: تنش سرما

هرگاه دمای هوا کاهش یافته اما به زیر صفر درجه نرسد و در مدت زمان های متفاوت در محیط توده هوای سرد باقی بماند می تواند درجات متفاوتی خسارت به گیاه وارد کند. مهمترین اثرات خسارت سرمازدگی در مراحل اولیه که گیاه قادر به ترمیم برخی از آنها است عبارتند از تغییر رنگ (نکروز و کلروز)، تخریب سطحی بافت های سلولی، جوانه زنی ناقص گیاه

ب: تنش یخبندان

هرگاه دمای هوای اطراف گیاه به زیر صفر درجه برسد مراحل یخ بستن آب شروع شده و آب در داخل بافت گیاه کریستاله می شود که اصطلاحاً تنش یخبندان ایجاد می شود. معمولاً در این شرایط مرگ گیاه حتمی است و بازگشت وجود ندارد.

راهکارهای متنوعی جهت کاهش یا جلوگیری از خسارت سرمازدگی و یخبندان وجود دارد. اما باید دانست که شناخت نیازهای زیستی گیاهان در مقابله با انواع تنش ها و به خصوص تنش سرمازدگی در وهله اول و سپس نحوه مدیریت نگهداری در طول فصل کمک فراوانی در داشتن یک کلکسیون زیبا یا یک حیاط سبز در طول سال خواهد داشت.

آموزش شهروندی درخت عناب

(Zizyphus jujuba)

عناب از گذشته های بسیار دور کشت می شده و در آثار و فسیل های به جا مانده قدمت آن به بیش از ۱۲ تا ۱۴ میلیون سال پیش می رسد! درختی است بومی چین که حدود ۷۷۰۰ سال پیش در چین کاشت می شده است و از طریق جاده های ابریشم به سایر نقاط از جمله هندوستان، ایران، افغانستان و آسیای میانه انتقال یافته است و در حقیقت درختی است که در زمین هایی که آب و شرایط خاک مناسب نداشته باشند، رشد می کند. گرچه در ایران کشت عناب در بیشتر استان های کشور به صورت پراکنده دیده می شود ولی استان خراسان جنوبی بیشترین سطح زیر کشت را دارد.

ریحانه مهدوی صفت
مسئول آموزش سازمان پارک ها و فضای سبز

در خاک های با pH ۵.۴ تا ۴/۸ می تواند رشد کند. (Ph مناسب آن ۵/۶ تا ۵/۷ است.) این درخت شوری را تحمل می کند و EC آب را تا ۳ میلی موس بر سانتیمتر به راحتی تحمل می کند. (مقدار ۵/۴ را نیز متحمل است ولی در مناطق عناب کاری کاهش محصول را به دنبال خواهد داشت.) (تعویذی، ۱۳۹۷)

از این درخت به دلیل داشتن تاج وسیع می توان در سطح پارک ها و بوستان ها به عنوان سایه انداز و کاهنده آلودگی های صوتی استفاده کرد. در فضای سبز مدرن قسمتی به نام فضای سبز خوراکی وجود دارد. به این معنی که بتوان بخشی و یا تمام گیاهان موجود در یک قسمت را از گیاهان خوراکی استفاده کرد و عناب هم جزء این دسته قرار می گیرد و میوه های آن جنبه ی خوراکی دارد. اما دلیل مهم برای استفاده از درخت عناب در فضای سبز مقاومت بالای این گیاه به شرایط نامساعد محیطی است که این درخت را به یکی از گیاهان بسیار مقاوم در فضای سبز تبدیل کرده است. استفاده از بونسای عناب در نوع خود بی نظیر است.

تابستان تا اوایل پاییزی می رسد. در طب سنتی ایران به عنوان صاف کننده خون و نرم کننده سینه و رفع کننده التهاب و گرمی کاربردی دارد. مشخصات ذکر شده در منابع سنتی با مشخصات گونه *Zizyphus jujuba Miller* مطابقت دارد. (امین و همکاران، ۱۳۹۵)

درخت عناب مقاوم به کم آبی است. این گیاه دارای کمترین نیاز خالص آبی می باشد، به طوری که در بسیاری از مناطق به صورت دیم دیده می شود. به دلیل داشتن دوره های رشد رویشی و زایشی کوتاه در شرایط آب و هوایی منطقه ی محل رویش، سازگاری خوبی را دارد. به طور کلی درخت عناب آب و هوای گرم را می پسندد. (کافی و همکاران، ۱۳۹۴) برای تولید میوه به گرمای طولانی مدت تابستانی نیاز دارد. سرما را تحمل می کند و برای تولید میوه به سرمای زمستانی نیاز ندارد. (روحانی، ۱۳۹۴) زمین محل رویش باید رطوبت و جنوب (گرم) بوده و از خاک نسبتاً سبک و عمیق تشکیل شده باشد. (کافی و همکاران، ۱۳۹۴) خاک لومی مرطوب و عمیق باز هکش خوب را ترجیح می دهد. قلیاها و خشکسالی را تحمل می کند ولی رطوبت را ترجیح می دهد. ماهی یک بار به آبیاری عمیق نیاز دارد. (روحانی، ۱۳۹۴) دمای مطلوب برای رویش این گیاه ۲۵ تا ۳۵ درجه سانتیگراد و بارندگی سالیانه ۳۰ تا ۱۸۰ میلی متر مناسب است. (کافی و همکاران، ۱۳۹۴) حداقل دمای که عناب می تواند تحمل کند، ۳۸- درجه سانتیگراد و حداکثر دما تا ۴۸ درجه سانتیگراد ذکر شده است. عناب نسبت به سایر درختان، زودتر خزان می کند و دیرتر از خواب زمستانه بیدار می شود. (تادمای خاک از ۱۱ درجه سانتیگراد بیشتر نشود، درختان عناب از خواب زمستانی بیدار نمی شوند) بنابراین از سرماهای زودرس پاییزه و دیررس بهاره مصنوعی می ماند. درخت عناب خاک های اسیدی و آبگیر را دوست ندارد و به وجود گچ و ترکیبات آهنی نسبتاً حساس است. در خاک های شنی تارسی و حتی سنگلاخی می تواند رشد کند. لیکن بهترین خاک برای آن خاک های لومی و لومی شنی با عمق مناسب است.

عناب از خانواده *Rhamnaceae* درختی است به ارتفاع ۸ تا ۱۲ متر که رنگ تنه ی آن قهوه ای تیره بوده و در طول آن ترک های عمودی به چشم می خورد. برگ های درخت کم و بیش بیضی شکل، ساده و تا حدودی دنداندار است که به طور متناوب نسبت به یکدیگر روی ساقه قرار می گیرند. گل های آن کوچک و زرد رنگ هستند و میوه اش از نوع شفت، تقریباً کروی شکل و قطر آن ۱.۵ تا ۲ سانتی متر می باشد. رنگ میوه ابتدا سبز است که رفته رفته زرد شده و در هنگام رسیدن به رنگ قرمز تیره تبدیل می شود که رنگ خاص عناب است و اصطلاحاً عنابی نامیده می شود که بعد از رسیدن ریزش می کند. (کافی و همکاران، ۱۳۹۴) گوشت میوه شیرین و ترد است، میوه به صورت تازه یا مرصاف خوراکی دارد. در مناطق مناسب، درخت در دو سالگی میوه می دهد. سیستم ریشه ای این گیاه عمیق و سرعت رشد آن متوسط می باشد. (روحانی، ۱۳۹۴) گرچه در ایران کشت عناب در بیشتر استان های کشور به صورت پراکنده دیده می شود ولی استان خراسان جنوبی بیشترین سطح زیر کشت را دارد. (Ghouth, ۲۰۱۱) میوه عناب در

درختان عناب چندساله واقع در بوستان غدیر قم منطقه ۸

درخت عناب چندساله واقع در بوستان حضرت نجمت قم منطقه ۷

تحریریه: راحله روشن، ریحانه مهدوی صفت،
سید سعید علامه موسوی، محسن رحیمی اتابک
طراحی و صفحه آرایی: محمد رضایی
عکس: سجاد حیات پور، محمد باقر قربانی

صاحب امتیاز: سازمان پارکها و فضای سبز شهرداری قم
مدیر مسول: پیام جوادیان
سر دبیر: محمد جواد مختاری

نشریه آموزشی، علمی و خبری سازمان پارکها و فضای سبز شهرداری قم دی ماه ۱۳۹۸ - شماره نهم

نگارخانه

بازدید رئیس شورای اسلامی استان و شهرداران استان از پروژه های فعال حوزه فضای سبز شهر قم

انتصاب روسای فضای سبز مناطق یک، چهار و پنج

پاییز برگریز

قابل توجه شهروندان گرامی

به منظور بهره مندی از زیبایی های فصل پاییز و جلوه های الهی این فصل هزار و یک رنگ برگ درختان در بوستان های منتخب جمع آوری نمی شود و طرح فرش خزان در آن بوستان ها اجرا خواهد شد. همشهریان عزیز می توانند علاوه بر استفاده از این نعمت الهی و تجربه زیبای قدم زدن بر روی برگ های خزان، در مسابقه شهروندی عکاسی پاییز برگ ریز شرکت نمایند

منطقه ۱: بوستان مهدی (م)، بوستان کودک	منطقه ۵: بوستان تان آل یاسین
منطقه ۲: بوستان امام رضا (ع)، بوستان صبا	منطقه ۶: بوستان زنگار کی، بوستان نرگس
منطقه ۳: بوستان شهید بنیادی	منطقه ۷: بوستان صدر
منطقه ۴: بوستان علوی از ورودی اصلی بوستان تاجمندان سرو	منطقه ۸: بوستان انقلاب اسلامی، بوستان پردیس

شهروندان گرامی می توانند جهت ارسال تصاویر از فضای سبز معابر و بوستان ها به درگاه اینترنتی www.qomparks.ir مراجعه نمایند

